

Επανεκκίνηση

Ισχυροί Δήμοι. Κάθε μέρα, δίπλα στον πολίτη

**Εισήγηση Προέδρου
Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής & Κοινωνικής
Οικονομίας**

Ελπινίκης Ανδρεάδου
Δημάρχου Λαγκαδά

Προσυνεδριακός Διάλογος
Μεσολόγγι, 3 Οκτωβρίου 2024

Κυρίες και κύριοι,

Η κοινωνική πολιτική είναι η βάση της χρησιμότητας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην κοινωνία. Είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίζεται το οικοδόμημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ένα οικοδόμημα που περιγράφεται με πολύ λίγες λέξεις: «Είμαστε ο βαθμός διοίκησης που είναι πιο κοντά στον πολίτη».

Αν θέλουμε όμως να υπηρετήσουμε αυτή τη φράση, αν θέλουμε πραγματικά να είμαστε χρήσιμοι στους συμπολίτες μας, στον τόπο μας, στην κοινωνία, οφείλουμε να παρέχουμε κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες αλληλεγγύης και στήριξης των συμπολιτών μας. Υπηρεσίες σύγχρονες, οι οποίες βελτιώνονται διαρκώς και ενισχύουν το αίσθημα ότι δεν είναι κάθε διοίκηση απόμακρη από τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας. Ο στόχος είναι κοινός: Να έρθουμε πιο κοντά στον πολίτη, να φέρουμε κάθε συμπολίτη μας πιο κοντά σε εμάς.

Εκπροσωπώντας την Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Οικονομίας της ΚΕΔΕ αισθάνομαι υπερήφανη που όλο αυτό το διάστημα φροντίσαμε να ασχοληθούμε με πολύ συγκεκριμένα και φλέγοντα ζητήματα, τα οποία επηρεάζουν όχι μόνο την εύρυθμη λειτουργία των δήμων, αλλά την ίδια την καθημερινότητα των πολιτών.

Η κοινωνική πολιτική είναι γνωστό ότι φέρνει ψήφους. Ευτυχώς, εμείς είμαστε πολύ μακριά από εκλογικές αναμετρήσεις κι έτσι δεν χρειάζεται να πείσουμε ότι δεν είμαστε ελέφαντες. Η συγκυρία είναι κρίσιμη, ακριβώς επειδή κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι διεκδικούμε για να λαϊκίσουμε, ότι αναδεικνύουμε ζητήματα για να κερδίσουμε ψήφους, ότι φωνάζουμε για να πετάξουμε το μπαλάκι της ευθύνης αλλού.

Κανένας μας δεν έχει ανάγκη κάτι τέτοιο σε αυτή τη συγκυρία. Οπότε το ενδιαφέρον μας είναι άδολο και ειλικρινές. Είναι και μεγάλο, επειδή γνωρίζουμε πόσο σημαντική είναι η κοινωνική πολιτική. Διότι η πρόσφατη εμπειρία μάς δίδαξε ότι η αλληλεγγύη, οι κοινωνικές δομές, η κοινωνική προσφορά, οι κοινωνικές υπηρεσίες, είναι εκείνα που κράτησαν τις τοπικές κοινωνίες και συνολικά την ελληνική κοινωνία όρθια στα δύσκολα. Και στην οικονομική κρίση και στην υγειονομική κρίση και τώρα στην κρίση ακρίβειας.

Οι κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων είναι το αποκούμπι του πολίτη στις δύσκολες προκλήσεις της σύγχρονης καθημερινότητας. Και δικός μας στόχος ως μέλη της Επιτροπής της ΚΕΔΕ, ως συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και ως δήμαρχοι είναι να ενισχύσουμε τις κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχουμε στους συμπολίτες μας, να τις βελτιώσουμε και να τις επεκτείνουμε.

Κυρίες και κύριοι,

Τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζουμε στους δήμους οξύτατο πρόβλημα με τις κοινωνικές υπηρεσίες. Ζητήματα όπως η υποχρηματοδότηση, η υποστελέχωση, η «ομηρία» εργαζομένων και ωφελούμενων, οι περικοπές, τα προγράμματα που είναι πάντα υπό την απειλή της διακοπής και η επιβολή περιορισμών με τη δικαιολογία της δημοσιονομικής σταθερότητας, δημιουργούν αβεβαιότητα σε δημοτικές αρχές, εργαζόμενους και πολίτες και υποθηκεύουν το μέλλον των κοινωνικών υπηρεσιών και της κοινωνικής πολιτικής συνολικά. Κυρίως όμως μεταθέτουν το κόστος των αναγκών της κοινωνίας στον ίδιο τον πολίτη, καθώς

μέσα σε αυτή την κατάσταση ορισμένοι κερδίζουν, προσπαθώντας να υποκαταστήσουν τις κοινωνικές παροχές της Αυτοδιοίκησης.

Αυτή είναι η γενική εικόνα σήμερα.

Δεν θέλω να μείνω σε αυτή. Έχουμε πολύ συγκεκριμένα ζητήματα, που πρέπει να λυθούν. Και τα έχουμε επισημάνει προς την κυβέρνηση τόσο ως ΚΕΔΕ, όσο και ως δημοτικές αρχές μεμονωμένα.

Ως πρόεδρος της αρμόδιας Επιτροπής οφείλω να επισημάνω τα πλέον επείγοντα.

Το πρώτο αφορά στα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για τα παιδιά και για τα παιδιά με αναπηρίες. Έχουμε μείζον ζήτημα με την αδυναμία απορρόφησης όλων των παιδιών από τα ΚΔΑΠ. Δεν είναι δυνατόν δεκάδες χιλιάδες παιδιά να μένουν εκτός δομών. Είναι σαφές ότι πρέπει να αυξηθεί ο προϋπολογισμός για να μπορέσουν να βρουν θέση όλα τα παιδιά στα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης και να πάψουμε να τροφοδοτούμε μια αγορά, στην οποία ορισμένοι θησαυρίζουν εξαιτίας της αδυναμίας ικανοποίησης όλων των αιτήσεων. Επειδή μάλιστα δεν φοράμε παρωπίδες και δεν μπορούμε να κλείνουμε τα μάτια όταν η ίδια η Πολιτεία θέτει ζητήματα χρηματοδότησης, έχουμε προτείνει εναλλακτικά τουλάχιστον να δοθεί μια επιδότηση στις δημοτικές δομές, ώστε όσοι ενδιαφερόμενοι δεν επιλέχθηκαν για voucher να μπορούν με ένα χαμηλό αντίτιμο να βάλουν τα παιδιά τους στις δημοτικές δομές και να αποφύγουν το υπέρογκο κόστος των ιδιωτικών δομών.

Επίσης, δεν είναι δυνατόν να απορρίπτονται χιλιάδες αιτήσεις εξαιτίας εισοδηματικών κριτηρίων, όταν αυτά δεν αναπροσαρμόστηκαν και δεν επικαιροποιήθηκαν, όταν δόθηκαν αυξήσεις στους μισθούς το προηγούμενο έτος. Είναι μια παράλειψη, η οποία συνιστά αδικία και πρέπει να αποκατασταθεί. Ας μην παραβλέπουμε ότι έχουμε δημογραφικό πρόβλημα και αν η Πολιτεία το βάζει ως πρώτη προτεραιότητα, αν όντως ασκεί πολιτική υπέρ της οικογένειας, οφείλει πρωτίστως να κοιτάξει το ζήτημα των ΚΔΑΠ.

Ως Επιτροπή αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε ομάδα εργασίας με στόχο να παρουσιάσουμε μια πρόταση για ένα στοχευμένο πρόγραμμα, που θα αφορά αποκλειστικά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, με ιδιαίτερη πρόνοια και μέριμνα αφενός για την βιωσιμότητα των Δημοτικών ΚΔΑΠ και αφετέρου για την υποστήριξη της διαρκούς εξέλιξης σε υπηρεσίες και εξοπλισμό των Δημοτικών ΚΔΑΠ, ώστε να καταστούν ανταγωνιστικά. Επίσης θα εξετάσουμε και τη δημιουργία νέου προγράμματος για την αναζήτηση και την εξασφάλιση των οικονομικών πόρων, ώστε να δημιουργηθούν δομές για παιδιά Δημοτικού αλλά και Γυμνασίου. Θεωρώ ότι όλοι, μηδενός εξαιρουμένου, αναγνωρίζουμε την ανάγκη να υπάρξει τελικά ένα πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει όλα τα παιδιά, χωρίς κανέναν αποκλεισμό. Η ΕΕΤΑΑ τον Οκτώβριο θα στείλει στην ΚΕΔΕ στοιχεία ανά Περιφέρεια και Δήμο, με ένα ποσό για τα Δημοτικά ΚΔΑΠ, για τις αιτήσεις που έμειναν εκτός (με πλήρη φάκελο). Η ΚΕΔΕ, θα αιτηθεί το ποσό αυτό από το Υπουργείο Εσωτερικών, το δε Υπουργείο θα ζητήσει, επιπλέον αναλυτικά στοιχεία από τους Δήμους και θα προχωρήσει σε κατανομή, ώστε να καλυφθεί το μισθολογικό κόστος, για την διατήρηση της βιωσιμότητας των Δημοτικών ΚΔΑΠ. Και επιπλέον πρέπει να υπογραμμίσουμε το ζήτημα της τιμής των voucher σε βρεφικούς και παιδικούς σταθμούς, που δεν αναπροσαρμόστηκε, με αποτέλεσμα να προκύπτει και νέο οικονομικό βάρος για τους δήμους. Θέλω να βλέπω το ποτήρι μισογεμάτο, γι' αυτό και επενδύω στη δουλειά που έχουμε κάνει στην ΚΕΔΕ και στις συντονισμένες ενέργειες σύσσωμης της Αυτοδιοίκησης, ώστε τελικά η κυβέρνηση να δώσει λύση σε αυτό το τόσο μεγάλο κοινωνικό ζήτημα, το οποίο απειλεί τους οικογενειακούς προγραμματισμούς και προϋπολογισμούς.

Το δεύτερο ζήτημα έχει να κάνει με το πρόγραμμα της απασχόλησης ανέργων ηλικίας 55 έως 67, που είναι πριν τη σύνταξη. Το πρόγραμμα είναι αναγκαίο και για τη λειτουργία των δήμων, που έχουν δει τις υπηρεσίες τους να αιμοραγούν, αλλά και για την επιβίωση μιας πληθυσμιακής ομάδας, η οποία μένει στο εργασιακό περιθώριο για χρόνια μέχρι να πάρει την πολυπόθητη σύνταξη, αν και είναι ικανή να προσφέρει πολλά. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι κομβικό για όλους.

Ζητούμε την άμεση επανέναρξή του και την επέκτασή του. Να μην αφορά μόνο σε 10.000 άτομα, δεδομένου ότι οι ανάγκες είναι πολλαπλάσιες και η υποστελέχωση ζωτικής σημασίας ζήτημα για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και σε αυτή την περίπτωση έχουμε καταθέσει εναλλακτικές προτάσεις, προκειμένου να αρθούν τα όποια εμπόδια βλέπει η κυβέρνηση στην υλοποίησή του. Οι επιχορηγήσεις της ΔΥΠΑ για παράδειγμα είναι ανорθολογικές στη ζυγαριά του προγράμματος 55 – 67 και των δράσεων επιμόρφωσης. Η συνεισφορά των τελευταίων δεν μπορεί να αντισταθμίσει την προσφορά του προγράμματος για τους άνεργους πριν τη σύνταξη. Οπότε έχουμε προτείνει την ανακατανομή των πόρων, χωρίς έτσι να επιβαρυνθεί περαιτέρω ο συνολικός προϋπολογισμός, μεταξύ των δυο προγραμμάτων, με την ενίσχυση προφανώς των επιδοτήσεων για το πρόγραμμα 55 – 67. Η επιμόρφωση είναι χρήσιμη, είναι επιθυμητή, αλλά αν θέλουμε να δούμε την πραγματικότητα, αυτή λέει ότι οδηγούνται πολύτιμοι πόροι προς ιδιωτικά ΚΕΚ, με αμφίβολα αποτελέσματα

Επίσης ως Επιτροπή δεν μείναμε εκεί, αλλά πήγαμε ένα βήμα πιο πέρα. Προτείναμε να δημιουργηθεί επιπλέον ένα νέο Πρόγραμμα που να αφορά και άλλες ηλικιακές ομάδες, όπως τους νέους 18 – 30 ετών, που ως άμεσο κοινωνικό όφελος θα έχει την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας από τους νέους. Όπως ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ επισήμανε, ο συνδυασμός της κατάργησης της κοινωφελούς εργασίας και του Προγράμματος για την απασχόληση ανέργων ηλικίας 55-67, αποστερεί πολύτιμους ανθρώπινους πόρους από τους Ο.Τ.Α. Και εδώ πιστεύω ότι η συνεργασία μας με την κυβέρνηση θα αποφέρει καρπούς. Σε κάθε περίπτωση έχουμε ευθύνη όλοι μαζί να παλέψουμε, έχουμε ευθύνη να πετύχουμε, για να έχουμε και επόμενη μέρα...

Και το τρίτο εξαιρετικά κρίσιμο ζήτημα είναι η λειτουργία των κοινωνικών δομών των δήμων, που είναι υποστελεχωμένες, φορτώνονται με νέες αρμοδιότητες διαρκώς και οι εργαζόμενοι ζουν σε καθεστώς ανασφάλειας, μέσα από επισφαλείς κάθε φορά ανανεώσεις συμβάσεων και με άδηλο μέλλον. Δίνω το παράδειγμα των κοινωνικών λειτουργιών, οι οποίοι έχουν περιέλθει σε απόγνωση από αυτή την κατάσταση. Είναι πλέον αναγκαία η ανακοπή της μεταφοράς αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, χωρίς τους ανάλογους πόρους. Είναι αναγκαίο να στελεχωθούν οι Δημοτικές Κοινωνικές Υπηρεσίες, από Κοινωνικούς Λειτουργούς. Επίσης, να προσληφθούν Κοινωνικοί Λειτουργοί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, για τη στελέχωση των Πρωτοδικείων, όπου η κατάσταση είναι εκρηκτική και πρέπει επειγόντως να αποσυμφορηθούν οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων από ένα καθήκον μετέωρο. Δεν ξεφεύγει της προσοχής μας η ανάγκη για ενίσχυση των δημοτικών δομών παιδικής προστασίας, όπου αντιμετωπίζουμε ανάλογα προβλήματα. Είναι μια κατάσταση η οποία δεν μπορεί να συνεχιστεί εσαεί. Κάπου πρέπει να μπει μια κόκκινη γραμμή και να μπορέσουμε έτσι να δημιουργήσουμε ένα δίκτυο κοινωνικής προστασίας στην κοινωνία, για να λειτουργήσουμε ως το στήριγμά της. Κι αυτό δεν αφορά μόνο στους δήμους. Αφορά και στην Πολιτεία συνολικά.

Κυρίες και κύριοι,

Η κοινωνική πολιτική δεν εξαντλείται σε τρία κύρια ζητήματα. Είναι πολλά ακόμα που πρέπει να κάνουμε όλοι μαζί, σε αγαστή συνεργασία με την Πολιτεία και τους εργαζόμενους, ώστε επιτέλους το λεγόμενο κοινωνικό κράτος να πάψει να είναι δυο λέξεις, που δεν ανταποκρίνονται στο ουσιαστικό περιεχόμενό τους.

Το κλειδί είναι η συνεργασία. Και γι' αυτό επιμένω σε συναινετικές διαδικασίες, στη συνεννόηση, στην καλή προαίρεση όλων των εμπλεκομένων, ώστε να λύσουμε τα προβλήματα και να ανταποκριθούμε ο καθένας στον ρόλο του και όλοι μαζί στις ευθύνες μας απέναντι στην κοινωνία, απέναντι στους συμπολίτες μας.

Το παράδειγμα το δίνουμε εμείς, οι άνθρωποι της Αυτοδιοίκησης, που σχεδόν στο σύνολό τους οι αποφάσεις μας, τα αιτήματά μας, οι προτάσεις μας, είναι ομόφωνες.

Δείτε το ως κραυγή αγωνίας για μια κοινωνία, που θέλει να πάει μπροστά, που θέλει να είναι αλληλέγγυα, που θέλει να έχει μέλλον.

Σας ευχαριστώ

Ελπινίκη Ανδρεάδου, Δήμαρχος Λαγκαδά

Πρόεδρος Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Οικονομίας ΚΕΔΕ